

ד. היוצאת משום שם רע — אין לה קנס. ופירש רב ששת, מי שיצא עליה שם רע בילדותה. אך לא כשיצא עליה שם מזנה בעיר — שאין חוששים לכך להפסידה כלל, (כי קול ריגון בעלמא אינו יוצר אפילו ספק. ע' שו"ת מהרי"ק נקט; או"ח נג ובפמ"ג סקכ"ט; חפץ חיים הל' לשון הרע וי בבמ"ח; ז,ה בהגהה), אלא שבאו עדים והעידו שתבעתם באיסור ולא שמעו לה, שהואיל והפקירה עצמה לזנות בחזקת בעולה היא. (והוא הדין לכיוצא בזה, ולא דוקא בתבעה לזנות. חתם סופר. וע' בשו"ת רעק"א צו ובאילת השחר כאן). מדברי הרמב"ם (נערה ב, יז) יש ללמוד שאפילו היא בתולה ודאי, אין לה קנס מפני שהיא מוחזקת שהפקירה עצמה לדבר זה ברצונה, ואין זה בכלל אונס ופיתוי שאמרה תורה. ולדבריו אין לה אף בושת ופגם, אך לטעם רש"י נראה שיש לה בושת. (עפ"י מנחת חינוך סא, כא).

ה. החרשת והשוטה יש להן קנס.

א. הרמב"ם (נערה א, ט) פסק שאין להן קנס, ופרש הכסף-משנה שלפי הברייתא שאין להן טענת בתולים כרבן גמליאל, הוא הדין אין להן קנס.
ב. לפי השיטות שיש להן קנס, חלה גם כן מצות 'ולו תהיה לאשה' כל עוד החרשת והשוטה קטנה או נערה שיש לה ליקוחין על ידי אביה, אבל אם יצאה מרשותו אינו צריך לכנסה כי אין לה ליקוחין. (מנחת חינוך תקנו, טז. ובמקום אחר (סא, י) נסתפק אם נישאה למפתה, הואיל ואין הנישואין אלא מדרבנן, שמא חייב לה קנס).

מוכת עץ — מדברי הרמב"ם יש לשמוע שיש לה קנס, ואילו הר"י בתוס' (לו. ד"ה החרשת) סובר שאין קנס למוכת עץ. (ע' טור אה"ע קעז; משנה למלך אישות א, ח).

דין קנס לגזירת, שבויה שנפדית ושפחה שנשתחררה — נתבאר לעיל כט.

דף לו

סב. האם יש טענת בתולים בנשים דלהלן?

- א. חרשת ושוטה.
- ב. בוגרת.
- ג. מוכת עץ.
- ד. איילונית.
- ה. סומא.

א. בברייתא אחת שנו החרשת והשוטה יש להן טענת בתולים, ובברייתא אחרת שנינו אין להן. ותירץ רב ששת, הא רבן גמליאל שאמר נאמנת האשה לומר משארסתני נאנסתי, הלכך אף חרשת ושוטה טוענים עבודה טענה זו (פתח פיך לאלם), הא רבי יהושע שאמר אין נאמנת, הלכך יש לה טענת בתולים (עפ"י רש"י. והתוס' מפרשים שאין להן טענת בתולים כי אפשר שמוכות עץ הן).

ב-ג. בוגרת ומוכת עץ אין להן טענת בתולים. ופירשו (כגרסתנו, והיא גרסת רש"י) שבוגרת טענת דמים יש לה, שכן יש לה דם בתולים, אבל טענת פתח פתוח אין לה, שאין רחמה צר כבתחילה ודומה לו כאילו פתח פתוח (רש"י).

א. רבנו חננאל גרס להפך, טענת דמים אין לבוגרת, שיש בוגרות שאין להם דם בתולים, ואילו טענת פתח פתוח יש להם.

ב. לדברי חכמים (יג) שמוכת עץ שלא הכיר בה כתובתה מנה — יש לה טענת בתולים להפחית מכתובתה.

ד. איילונית יש לה טענת בתולים.

ה. סומא יש לה טענת בתולים. סומכוס אומר משום רבי מאיר: אין לה טענת בתולים, מפני שנחבטת על גבי קרקע (רבי זירא) ואינה רואה ולא מראה לאמה.

נשים נוספות שאין להן טענת בתולים — ע' לעיל יא-יב.

סג. א. איזהו שטר רעוע שאין גובים בו?

ב. האם שבוייה עומדת בקדושתה אם לאו?

ג. הפודה את השבוייה והמעיד עליה — האם רשאי לישאנה?

א. רב פפא אמר לשמוע מדברי הברייתא שהיוצאת משום שם רע אין לה קנס, ששטר רעוע אין גובים בו. ופירשו, לא שיצא עליו קול שהוא מזויף אלא שבאו שנים והעידו שמוציא השטר בקשם לזייף שטר בשבילו. [ואעפ"י שיתכן ולא ימצא מי שזייף, שישאל אינם מוחזקים בזיפנות, יתכן שהוא עצמו למד לכוין הכתב וזייף].

ב. לדעת חכמים השבוייה בחזקת בעולה ואין לה קנס, (אף על פי שמדין תורה אינה בחזקת בעולה, משום גזירה שלא תנשא לכהן עשאה כבעולה לכל דבריה. תוס') ואסורה בתרומה (מלבד אם אין עדים שנשבתה, נאמנת לומר נשבית וטהורה אני, כדלעיל כב; עדיות ג). ולדברי רבי יהודה אפילו גדולה יש לה קנס (או משום שסובר בעלמא שהשבוייה הריהי בקדושתה (רבי יוחנן), או שלא יהא חוטא נשכר (רבה)) ויש לה כתובה מאתים (שלא יימנעו ישראל מלהינשא לה). ולדברי רבי דוסא אוכלת בתרומה. [ואפשר שלא הקיל אלא בתרומה דרבנן. כן צדד רבה].

גם לרבי יהודה ורבי דוסא השבוייה אסורה לכהונה, אלא שטוברים שרק לענין יוחסין החמירו, לא לענין קנס או אכילת תרומה דרבנן. (הדושי חתם סופר).

ג. הפודה את השבוייה ומעיד בה שהיא טהורה — ישאנה, שאין אדם מטיל מעותיו בחנם. מעיד בה בחנם — לא ישאנה, שמא עיניו נתן בה. רבי יהודה אינו מחלק בדבר. (לרבי יוחנן, רבי יהודה סובר שבוייה הרי היא בקדושתה ובין כך ובין כך ישאנה. ואולם אליבא דחכמים שאוסרים שבוייה סובר רבי יהודה שלעולם יש לאסור. רב הונא בריה דרב יהושע).

דף לז

סד. א. הגיורת שראתה דם סמוך לגירותה, האם מטמאה טהרות למפרע או שמא דיה שעתה?

ב. הגיורת והשבוייה שנפדית והשפחה שנשתחררה, האם צריכות להמתין שלשה חדשי הבחנה קודם נישואיהם?

ג. האם אנוסה ומפותה צריכות להמתין שלשה חדשי הבחנה?

א. נתגיירה וראתה דם — רבי יהודה אומר: דיה שעתה (כיון שאין לגזור שתטמא מעת לעת בהיותה נכרית, שוב לא גזור כלל שתטמא למפרע). רבי יוסי אומר: הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה (כלומר, מעת שנתגיירה אך לא קודם לכן. תוס').